

Afsætning af træ til genanvendelse (spånpladeproduktion) – status

Primo juli kontaktede et affaldsselskab på Sjælland en række affaldsselskaber i hele Danmark for at indhente oplysninger om afsætningen af træ (som udgangspunkt til genanvendelse, men også afsætningen af imprægneret træ blev berørt). De fleste selskaber indsamler træ til genanvendelse på genbrugspladserne – et enkelt selskab Norfors samler kun paller, som afsættes til genbrug.

Kun et enkelt selskab – ARC – har p.t. ingen afsætningsproblemer, hvilket hænger sammen med at, at selskabets mængder ligger indenfor den afsætningsaftale, man har indgået med NOVOPAN via en dansk mellemhandler.

De øvrige selskaber har afsætningsproblemer i større eller mindre omfang. De selskaber, der har indgået aftaler om levering til NOVOPAN – enten direkte aftaler eller aftaler gennem danske mellemhandlere – kan levere de aftalte mængder. Men de selskaber, der har større mængder end fastlagt i aftalerne med NOVOPAN, samt selskaber, der først er begyndt at generere træ til genanvendelse på et senere tidspunkt og ikke har aftaler med NOVOPAN,, har store vanskeligheder med at afsætte træet.

Der har været et marked for træ til genanvendelse i Tyskland, som flere af de danske mellemhandlere har leveret til.

Af forskellige årsager er det tyske marked for træ til genanvendelse fuldstændig oversvømmet. Grundet meget store mængder rent træ presser det afsætningsmulighederne – og priserne – for de andre træ kvaliteter. Når fabrikkerne kan få A1-træ (træ, der ville kunne opfylde SKAT's krav til VE-træ i Danmark, dvs. uden nogen form for maling, lak eller plastbelægning) og få penge for det, påvirker det hele kæden. Primo juli betød det, at man i Tyskland skulle betale i størrelsesordenen 35 € pr. tons for A2 træ – og det endda til energiformål. Med et voldsomt overudbud af ikke-imprægneret træ på energimarkedet påvirker det også markedet for imprægneret træ: Hvorfor skulle fabrikkerne bruge imprægneret træ med en række følgeomkostninger som følge af træets miljøpåvirkninger, når man kan få træ uden imprægnering?

Hidtil har der ikke været afsætning af træ til genanvendelse til andre lande, men der findes en række fabrikker i det øvrige Europa, der kan genanvende træ til produktion af nye spånplader. Det har hidtil kun i mindre omfang været forsøgt at afsætte træet til andre lande end Tyskland (bortset fra træ til energiformål). Der har således været forsøg på at etablere andre afsætningskanaler, bl.a. til Polen, hvor der angiveligt vil være afsætningsmuligheder. Problemer her er, at det hidtil ikke har været muligt at opnå den fornødne notifikation (træet, som indsamles på danske genbrugspladser kræver notifikation efter transportforordningens regler).

På den korte bane betyder afsætningsproblemer for træ til genanvendelse, at de mængder, som NOVOPAN ikke kan aftage, stort set går til energiudnyttelse (hvilket også giver både oplagrings- og afsætningsproblemer specielt her i sommerperioden, hvor varmegrundlaget er minimalt). Nogle selskaber kører det træ, som ikke kan afsættes direkte, til deres forbrændingsanlæg. Da træet som hovedregel ikke opfylder kravene til VE-brændsel, skal det brændes på affaldsforbrændingsanlæg – eller eksporteres med notifikation. P.t. er der ikke afsætningsmulighed for træ til energiformål hverken i Tyskland eller Sverige – og situationen forventes ikke at ændre sig væsentligt i de kommende måneder. De svenske energiværker har således selv store mængder træ i overskud.

De danske aktører på markedet (melleghandlerne) har p.t. kun meget begrænsede muligheder for at tage træ ind til både genanvendelse og energiudnyttelse. De aktører, der måtte have leveringsmulighed på udenlandske fabrikker (hvis fabrikkerne ikke er løbet fra aftalerne) stiller naturligvis først og fremmest kapaciteten til rådighed for dem, med hvem man har indgået kontrakter. Der er derfor intet spotmarked for de øvrige, der har træ til genanvendelse.

Den aktuelle situation er formentlig også berørt af, at der p.t. er et stort udbud af brændbart affald på det europæiske marked fra især UK og Irland. Dette affald tilbydes til europæiske forbrændingsanlæg med en medbetaling på i størrelsesordenen 3-500 DKK pr. tons leveret på forbrændingsanlægget. Dette er med til at skubbe noget træ, som tidligere har været energiudnyttet på f.eks. svenske og tyske forbrændingsanlæg, ud på markedet, og dermed presse priserne i hele kæden (hvor man tidligere fik betaling for træ til energiudnyttelse).

Følgende aktører er aktive på markedet (der kan være flere). Flere har aftaler med NOVOPAN og flere har – eller nok rettere har haft - aftaler med tyske fabrikker:

- Marius Pedersen
- HCS
- Combineering
- Solum
- RGS90
- Ragn Sells

Fælles for aktørerne er, at de ikke har været i stand til at tage nye mængder ind i 2016 (kun marginalt) – heller ikke til energiformål – og til priser, der ligger langt over, hvad træ til genanvendelse hidtil har kostet.

Der forventes på længere sigt en øget efterspørgsel på træ til genanvendelse, idet markedet forventer at produktionen af spånplader vil stige i Europa. Ændringen slår ikke igennem på kort sigt, så der skal findes alternative afsætningskanaler og der skal arbejdes med fraktionens kvalitet, således at det træ, som danske kommunale selskaber kan levere er bedre end det, andre leverer – og dermed foretrækkes af fabrikkerne.

Den danske spånpladeproduktion forventes ikke udvidet, og som det gælder for alle udenlandsk ejede produktionsvirksomheder, ved man aldrig hvornår koncernledelsen stopper en produktion, fordi det er

mere rentabelt at gøre det på en anden af koncernens fabrikker (NOVOPAN ejes af KRONOSPAN – en af de helt store spillere på det europæiske marked med flere fabrikker i Tyskland)